

Η περί Θεού αυταπάτη (Ρίτσαρντ Ντόκινς)

«Δεν αρκεί να βλέπεις ότι ένας κήπος είναι όμορφος, χωρίς να χρειάζεται να πιστεύεις ότι υπάρχουν νεράιδες στο βάθος του;».

Ντάγκλας Άνταμς

Ο Ρίτσαρντ Ντόκινς (Richard Dawkins), κορυφαίος εξελικτικός βιολόγος και συγγραφέας πολλών κλασικών πλέον έργων επιστήμης και φιλοσοφίας, δήλωνε πάντοτε απερίφραστα ότι η πίστη στον Θεό είναι παραλογισμός που έχει προξενήσει πολλά κοινωνικά δεινά.

Στο παρόν βιβλίο ασκεί σφοδρή κριτική στην ιδέα του Θεού σε όλες τις μορφές της, από τον ιδεοληπτικό με το σεξ, ανάλγητο τύραννο της Παλαιάς Διαθήκης έως τον πιο ήπιο, αλλά επίσης παράλογο, «Ουράνιο Ωρολογοποιό» που προτιμούσαν μερικοί στοχαστές του Διαφωτισμού. Καταρρίπτει τα κύρια επιχειρήματα υπέρ της θρησκείας και καταδεικνύει ότι η ύπαρξη ενός ανώτερου όντος είναι απολύτως απίθανο ενδεχόμενο. Περιγράφει πώς η θρησκεία υποδαυλίζει τον πόλεμο, υποθάλπει τη μισαλλοδοξία και κακοποιεί το νου και την ψυχή των παιδιών.

Η Περί Θεού αυταπάτη είναι μια συναρπαστική πολεμική με απαστράπτοντα επιχειρήματα, απαραίτητο ανάγνωσμα για όλους όσοι ενδιαφέρονται για αυτό το συναισθηματικά φορτισμένο και πολύ σημαντικό ζήτημα.

Απόσπασμα από τον πρόλογο του βιβλίου

Το βιβλίο έγινε δεκτό με θέρμη από τη μεγάλη πλειονότητα όσων έστειλαν τις προσωπικές τους κριτικές. Εντούτοις, η αποδοχή υπήρξε λιγότερο ενθουσιώδης στις έντυπες κριτικές. Ένας κυνικός ενδεχομένως θα το απέδιδε στην έλλειψη φαντασίας από μέρους των επιμελητών έκδοσης εντύπων βιβλιοκριτικής: Έχει τη λέξη «Θεός» στον τίτλο, οπότε στείλ' το σε έναν γνωστό θρησκόληπτο. Αυτό όμως θα ήταν υπερβολικά κυνικό. Αρκετές αρνητικές κριτικές ξεκινούσαν με τη φράση την οποία από πολύ καιρό έχω μάθει να αντιμετωπίζω ως δυσοίωνη: «Είμαι άθεος, ΑΛΛΑ...».

Όπως τόνισε ο Daniel Dennett στο βιβλίο του *Breaking the Spell* (Λύνοντας τα μάγια), ένας ανησυχητικά υψηλός αριθμός διανοουμένων «πιστεύουν στην πίστη» ακόμη κι αν οι ίδιοι δεν είναι θρησκευόμενοι. Αυτοί οι εξ υποκαταστάσεως, δεύτερου βαθμού πιστοί επιδεικνύουν συχνά περισσότερο ζήλο απ' ότι οι αυθεντικοί, έναν ζήλο που διογκώνεται από μια ευρύτητα πνεύματος η οποία αγγίζει την κολακεία: «Αλίμονο, δεν μπορώ να μοιραστώ την πίστη σου, αλλά τη σέβομαι και την κατανοώ».

«Είμαι άθεος, ΑΛΛΑ...». Η συνέχεια είναι σχεδόν πάντοτε ανώφελη, μηδενιστική ή —ακόμη χειρότερα— πλημμυρισμένη από μια μορφή περιχαρούς αρνητισμού. Προσέξτε, παρεμπιπτόντως, τη διάκριση από ένα άλλο προσφιλές μοτίβο: «Ήμουν άθεος, αλλά...». Αυτό είναι ένα από τα παλαιότερα γνωστά τεχνάσματα του συρμού και ένα από τα πλέον προσφιλή στους απολογητές της θρησκείας, από τον C.S. Lewis μέχρι σήμερα. Εξυπηρετεί την εδραίωση μιας μορφής αποδοχής από την αρχή, και είναι εντυπωσιακό το πόσο συχνά διατυπώνεται ...

Απόσπασμα από τον πρόλογο του συγγραφέα